

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

(назва дисципліни)

**ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок**

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія МОТОРНА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії
обліково - фінансових дисциплін
Відокремленого структурного підрозділу
«Лубенський фінансово - економічний
фаховий коледж Полтавського державного
аграрного університету»

Протокол № 6 від «16» 01 2024р.

Голова циклової комісії Наталія СЛЄПЦОВА

(підпис)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Фінансовий облік» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Фінансовий облік» спрямована на ознайомлення здобувачів освіти із методичними та методологічними питаннями фінансового обліку у розрізі активів з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних компаній, підготовка фахівців високої кваліфікації, здатних в умовах ринкової економіки широко використовувати свої знання з метою засвоєння теорії та практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Фінансовий облік» укладено на основі ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» розробленої на основі стандарту фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.06.2021 р. №700 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 02.04.2024 р. №434 «Про внесення змін до стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодших бакалавр
Обов'язкова/вибіркова	Вибірковий компонент (ВК)
Кількість тем	10
Загальна кількість годин	90
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	34
Практичні заняття	26
Самостійна робота	30
Форма підсумкового контролю	залік

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Фінансовий облік»: формування знань з організації та методології ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

Завдання навчальної дисципліни «Фінансовий облік»: вивчення раціональних методів фінансового обліку в ринкових умовах господарювання, правильного відображення господарських операцій на рахунках фінансового обліку, внесення записів до облікових реєстрів, формування навичок використання фінансової звітності для контролю та аналізу господарської діяльності.

Предметом навчальної дисципліни «Фінансовий облік» є: методологія організації та ведення фінансового обліку господарськими суб'єктами у процесі здійснення господарської діяльності.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий облік» є засвоєння знань із базових, вибірково-обов'язкових предметів загальноосвітньої підготовки, профільних предметів, нормативних, вибіркових дисциплін та спеціальних курсів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні:**

- знати:

- загальні принципи організації бухгалтерського обліку за національними стандартами;
- основні положення (стандарти), що регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку і звітності;
- функції, права і обов'язки бухгалтерської служби;
- план рахунків бухгалтерського обліку та інструкції щодо його застосування;
- типові і спеціалізовані форми первинних облікових документів та реєстрів бухгалтерського обліку, порядок їх складання та ведення;
- типову кореспонденцію рахунків із найважливіших господарських операцій, організацію синтетичного та аналітичного обліку;
- порядок ведення і оформлення результатів інвентаризації; склад, зміст, порядок оформлення і представлення фінансової звітності;
- методику аналізу і контролю облікової інформації та прийняття відповідних операційних рішень ;

- уміти:

- складати плани і розробляти заходи щодо організації і ведення бухгалтерського обліку в системі сільського господарства;
- оформляти в первинних документах дані з обліку активів, капіталу, зобов'язань, господарських операцій;

- ввести регістри бухгалтерського обліку; вести комп'ютерну обробку даних для узагальнення і систематизації за автоматизованою формою обліку;
- обчислювати собівартість продукції, товарів, робіт і послуг;
- визначати витрати на придбання і доходи від реалізації товарно-матеріальних цінностей, робіт і послуг;
- проводити інвентаризацію;
- закривати рахунки бухгалтерського обліку;
- складати форми періодичної і річної бухгалтерської звітності.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Фінансовий облік» поглиблює та конкретизує знання здобувачів освіти, набуті в процесі вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік», «Вступ до спеціальності».

Програмою навчальної дисципліни «Фінансовий облік» передбачено проведення лекцій, практичних занять із тем курсу, а також складання заліку.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства. СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури. СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин. СК 5. Здатність застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку. СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність. СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Результати навчання (РН)	РН 2. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності. РН 3. Знати економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. РН 5. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

	РН 6. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 8. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності. РН 10. Застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію. РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема		Обсяг годин			Разом
№	Назва	Лекції	Практичні	Самостійне вивчення	
1	Основи побудови фінансового обліку	2			2
2	Облік готівкових операцій, операцій на поточному рахунку	2	4	4	10
3	Облік розрахункових операцій та інших активів	2	2	4	8
4	Облік запасів	2	2	4	8
5	Облік необоротних активів	6	4	2	12
6	Облік власного капіталу та забезпечення зобов'язань	2	2	4	8
7	Облік зобов'язань	6	4	2	12
8	Облік розрахунків за виплатами працівникам та за страхуванням	6	4	4	14
9	Облік витрат виробництва	2	2	2	6
10	Облік доходів і фінансових результатів	4	2	4	10
Всього		34	26	30	90

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

Загальна характеристика фінансового обліку. Предмет, методи та основні принципи побудови фінансового обліку. Завдання фінансового обліку. Формування облікової політики підприємства. Нормативно-правове забезпечення ведення фінансового обліку.

ТЕМА 2. ОБЛІК ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ОПЕРАЦІЙ НА ПОТОЧНОМУ РАХУНКУ

Нормативно-правове забезпечення порядку ведення готівкових та безготівкових операцій. Облік готівкових операцій. Облік операцій на поточному рахунку в банку.

Практичні заняття

Складання кореспонденції рахунків за господарськими операціями з обліку грошових коштів. Визначення залишків грошових коштів по рахунках.

ТЕМА 3. ОБЛІК РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ІНШИХ АКТИВІВ

Економічний зміст розрахункових операцій і завдання їх обліку. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків за виданими авансами. Облік розрахунків із підзвітними особами.

Практичне заняття

Складання кореспонденції рахунків за господарськими операціями. Визначення залишків по рахунках обліку дебіторської заборгованості.

ТЕМА 4. ОБЛІК ЗАПАСІВ

Економічний зміст запасів їх класифікація і завдання обліку. НП(С)БО 9 «Запаси». Документальне оформлення операцій з надходження, переміщення та вибуття виробничих запасів.

Методи оцінки виробничих запасів. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.

Практичне заняття

Відображення виробничих ситуацій з обліку запасів, готової продукції та поточних біологічних активів тваринництва на рахунках бухгалтерського обліку.

ТЕМА 5. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

НП(С)БО 7 «Основні засоби». Склад і класифікація основних засобів. Методи оцінки необоротних активів. Синтетичний, аналітичний та інвентарний облік основних засобів. Облік інших необоротних матеріальних активів.

Методи нарахування амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та її облік. Синтетичний та аналітичний облік нематеріальних активів. Порядок нарахування та облік амортизації нематеріальних активів.

Практичні заняття

Складання кореспонденції рахунків за господарськими операціями з обліку необоротних активів. Складання розрахунку амортизації основних засобів.

ТЕМА 6. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Капітал та його складові. Облік вилученого і неоплаченого капіталу. Облік статутного, пайового, додаткового, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Синтетичний і аналітичний облік власного капіталу.

Суть забезпечення майбутніх витрат та платежів. Синтетичний та аналітичний облік забезпечення майбутніх витрат і платежів та цільового фінансування і цільових надходжень.

Практичне заняття

Розв'язування ситуаційних вправ із обліку власного капіталу. Визначення суми резерву відпусток.

ТЕМА 7. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Поняття, оцінка та види зобов'язань. НП(С)БО 11 «Зобов'язання».

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Облік розрахунків за податками й платежами. Облік розрахунків за страхуванням. Облік розрахунків з учасниками. Облік розрахунків за іншими операціями.

Практичні заняття

Розв'язання виробничих ситуацій з обліку зобов'язань. Складання кореспонденції рахунків.

ТЕМА 8. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ ТА ЗА СТРАХУВАННЯМ

Економічний зміст і завдання обліку праці та її оплати. НП(С) БО 26 «Виплати працівникам».

Первинний облік праці і порядок нарахування оплати праці.

Порядок нарахування оплати праці за час відпусток та допомоги з тимчасової

непрацездатності.

Види і порядок утримань з оплати праці.

Облік розрахунків Єдиного соціального внеску.

Синтетичний та аналітичний облік розрахунків за виплатами працівникам та розрахунків за страхування.

Практичні заняття

Нарахування оплати праці працівникам. Нарахування відпускних, допомоги з тимчасової непрацездатності.

ТЕМА 9. ОБЛІК ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Економічна суть і класифікація витрат. НП(С)БО 16 «Витрати».

Облік основного виробництва. Облік допоміжних і обслуговуючих виробництв.

Облік загальновиробничих витрат та порядок їх розподілу.

Практичне заняття

Розв'язування ситуаційних вправ із обліку витрат виробництва.

ТЕМА 10. ОБЛІК ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Економічна сутність доходів і фінансових результатів їх класифікація та порядок формування. НП(С)БО 15 «Дохід».

Облік доходів і витрат від операційної діяльності (реалізації). Первинна документація з обліку реалізації продукції. Облік доходів від реалізації та собівартості реалізації. Облік витрат на збут. Облік адміністративних витрат.

Облік податку на прибуток.

Облік фінансових результатів діяльності підприємства (нерозподілені прибутки або непокриті збитки).

Практичне заняття

Розв'язування ситуаційних вправ із обліку доходів і фінансових результатів, складання кореспонденції рахунків, визначення фінансового результату від реалізації продукції.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базові

1. Верига Ю.А. та ін. Фінансовий облік: навч.посіб. -Київ: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2024 – 436 с.
2. Гресь Н.Л. Фінансовий облік Практикум: Навчальний посібник: Дніпро: НТУ «ДП» 2022.
3. Іщенко Я.П. , Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік: Підручник: Вінниця 2020.
4. Іщенко Я.П., Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік 1: підручник / Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю. В. 2020. – 496 с.
5. Краєвський В.М., Колісник О.П., Гуріна Н.В. та ін. Фінансовий облік: навчальний посібник - Ірпінь: Державний податковий університет, 2022.– 616 с.
6. Крупка Я. Д. Задорожний З. В. Денчук П. Н. та ін. Фінансовий облік. Підручник: 2 вид. доп. та переробл.– Тернопіль: ЗУНУ, 2020 – 482 с.
7. Лисиченко О.О., Атамас П.Й., Атамас О.П. Фінансовий облік. Навчальний посібник. Видавництво: Центр учбової літератури, 2020 – 356 с.
8. Мельник С., Горбан І., Марушко Н. Фінансовий облік: Навчальний посібник: Львів 2022.
9. Усатенко О.В. Бухгалтерський облік та звітність організацій: Навчальний посібник: Дніпро: НТУ «ДП» 2022.

Додаткові:

1. Пилипенко К., Липський Р. Облік у фермерських господарствах: Навчальний посібник: Київ: Центр учбової літератури 2021.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 11.07.1999 р. № 996-ХІУ зі змінами та доповненнями.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.99 №87
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.99 № 242
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 №237
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 №91
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 № 559
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text>
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 № 181
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2001 № 353
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. №353
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2005 № 412
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>
19. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

Електронні ресурси

Верховна рада України URL: <https://www.rada.gov.ua/>

Газета «Урядовий кур'єр» URL: <http://ukurier.gov.ua/uk/>

Державна податкова служба України URL: <https://tax.gov.ua/>

Державна казначейська служба України URL: <https://www.treasury.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua/>